

מסורת הש"ס

התכלת

פרק רביעי

מנחות

נב.

מסכת מקואות

פרק ט' משנה א'

אלו הוציין באדם,

הוציין צמר והוציין פשתן

והוציין שפראשין

הבנות. רבי יהודה

אומר, של צמר ושל

שער אינם הוציין,

מפני שהמים באין

בָּהֶם:

עין משפט גר מצוה

קנה א"מ מ"ד מה' הקלס

הלכה ב:

קנה ב ג מ"ג מה' מדין

ומספין הלכה כב:

פניני רש"י

בתחילה מנבין להן שגורנין

נבין מכל אחד משראל מעוט

כגל מלמנו דל קדשי נפסלין

זליה דמקדש נמסר מעלה דף טו.

קדשו כגל וקדשו נפסל כטובל

זיס וממסר כפורים וגליה:

(לעיל מה' מד.)

רבינו גרשום

כיון דקא פריש מספק האות. כשהיה

היה רוצה שיהו מין עליו שהיה

חושב בדעתו שסא לא נטמאו

והיו מועל. אוקמה דאורייתא

שאין מועלין באפרה. בתחילה מנבין

להן כלומר שלא היו לוקחין אותה

מתרופת הלשכה אלא גובין נכשיו

ככל אחר ואחר פירשו וקבין מהן:

ה' מיינו באחיות. כלומר צריכין

אנא לרע א' או נשית באחיותה מאלו

הבייתות שחור בה ר' שמעון ואמר

כ' יודעה וקיימא לן ר' שמעון ור'

יודעה הלכה כ' יודעה: לימא

קיימא היא אחיותה שחור בו

מהיא דאמר בה בתחלה הן באין

ואמר מתרומת הלשכה הן באין

דחייש לפשיעתא כדאמרין לעיל

כיון דחזו רקא פשיע בה אוקמה

אורייתא ודיתו מלשכה: בכלתא

דלית להו כפרה בנה. גנון כ"ג שמת

דאם היו הורשים מביאין כעבורו היו

מביאין ולא כעבור עצמן משום הכי

פשיע. במילתא דאית להו כפרה בנה

גנון פר העלם דבר של צבור ושעירי

ע"ז נחא להו דליכפר ולא פשע וריב

ובתחילה מנבין להן: לרבות פר

העלם דבר של צבור ושעירי ע"ז

ההניו נמי לאשי ודפריש הן ריבין

מתמדין: ת"ש שמיני בחביתין כמס'

תמיד חשיב כמה כהנים וזכים

בתמיד. והשמיני בחביתין: באחרא

דחושבא. דבכל עמקה וחושבה:

ומניין ומנחתם ומסכתם בליה או

למהר והשתא בטלו שנים אלא דאי

לא קני שאם לא הביא נסכים היום

[מביא] בליה או למחר אבל בתר

רב הימים אויל רוב ימים באין נסכין

עמו הכא נמי דאם מת כהן לא קני

הילכך קאמר שמיני בחביתין. ומהא

ליכא למשמע מינה. אהדרה קמי

דדבא את דקאמר ר' ירמיה בבבא

טפשיא אמר מבישתן כלומר מה

שאין אנו מתרנין יפה שיש בו

קשיא אומרין לפי בני ארץ ישראל

כדי שילגונו עליו. ומבישתן כלומר

ומה שאנו מתרנין יפה אין אומרין

לפניהן. הרי היא לך כמנת תמידין

שאנה בטילה לא בחשיות לא

בעבותת אף הא נמי. פליגי בה

במנת חביתין דעלמא דרבא דלא

מת כ"ג. מפריש בה ב' קמציין של

לבונה. כ"ג שמת ולא מינו כהן אחר

(ב' נראה דל"ג ה"ג דלא נטלי הא זמנן

דקדיש מנחה ונקטים גללה א' כ'.

גמ' א' מוספתא דשקלים פ"ב
[הריות ג: ג] א' [במזבז סד:
חולין פי: א] א' [תמיד לא:
ד] פסחים ל: יומא ז. וזמתי
ס: [במזבז סה: כמזבז עה:
ה] [לעיל מד: ז] א' [ג'
א] [פסחים קה. יבמות י:
ז] [לעיל ג: ע"ש]
רש"י ח' ז"ל והך קמיימא
היא דלחמיתא ט' ס"א ז"ג
וגי רש"ק דאי קמיי י' בטלה
ודאי לא קמיי הס"ד. ז"ל
ת"י א' [שם בתמורה וכן
פסחים כו: ב] א' [ע"ש היצן
ג] דמלאן ז"ל [ד' ז"ל וכן פי'
בקומטר' הסם והכר דבני חיים
מיך דס' אקדשוה צית דין
והשתא כו'. ז"ל טו' ע"ז ז"ל
טו' ועוד אמאי לא מייתי
מאמר פרה דליה נמי מעילה
מדרכין לך כו' ז"ל טו' ז"ל
הא דעולה ז"ל א' [ד' וישו על
זה עיין מוס' יומא ז' ד"ה פה']

גמ' הדרה הב"ח

א' גמ' הדרה אמר רבא הא נמי:
ב' שם יוסף וכן בכל העמוד:
ג' רש"י ד"ה דברי ר"ש ויון
דמקרא יליף עיקר הוא הן הא
דאורייתא דלחמיתא הוא גמ' ז"ל
ויז' וס' ס"ל ל' יהודה דמן
מתומה הלשכה בלון וק"ל כ"י
יהודה כו' דכן לפרשן מקרא וק"ל:
ד' ד"ה שמיני וכו' מני ל"ב
כהנים העוסקים:

הגהות

מהר"ב ברשבורג
א' גמ' ת"ר פ' העלם וכו'. כ"ז
הריות דף ג' ע"ב:

תורה אור

גמ' א' צו את בני ישראל
ואמרת אליהם את קרבני
תקמי לאשי ריח ניחוי
תשמרו בקרבים ל' באעניו:
(מגדל כ, ט)

ב' ומנחתם ונקטיהם יפריש
לאליהם ונקטיהם במקדשם
במשפחה:
(מגדל כ, ט)
ג' זה קרבן אהרן וקבני אשר
יקריבו ל' יום הפוש אהו
עשירית האפק סלח מנחה
תמיד מנחתיהם בפקר
ומנחתיהם פקעב:
(ויקרא ג, יג)

רש"י ה' האמר לצויה ררבי

והתורה אוביש:
(שעשוי מה, ט)

שיטה מקובצת

א' מיינו דאחיות: ג' קמייחו.
הדר אמר רבא הא נמי מטבותן:
ג' כמנת תמיד: ד' מיינו
דאחיות: ט' עליה דניבא הדר:
ז' הן הלשכה. נאמרה באחיותה
דשמינין לר"ש ואמר לעיל משל
צבור הוא מנחת כהן שמת ולא
מיורשין שמת ופשיעו ה"ג גור הלימא
דלא נבו להו הילכך באין מן הלימא:
ז' העלם דבר: ט' הן היא:
ט' אמתות. דאי לא נפקא לי אפקרא.
תמידין פקא: י' ואמר פרה. עיין
חוס' יומא דף ק"ג ע"ב: א' [דס' ודני
א"י:]

ב' חזי ז"ל אמרי יחי לא נפקא לי
מתמי מקרא דתמיד נפקא דכתיב וכו'.

הי מיינוהו ד' אחריתי. חזו נאמר באחרונה שנסמך עליה ה' דשמא
הדר ביה מאידך משום דק"ל (עירובין דף מו:) ר' יהודה ור' שמעון
הלכה כרבי יהודה: קמיימא. דקמני לר"ש שזאין מן הלשכה:
דלית בהו כפרה. מנחת כהן ליתא לירושם כפרה בגוה אכל פר
העלם דבר כפרה לציבור היא:
קרבני לחמו לאשי. ריבה הכמז
קרבנות הרבה דכל הני לשון קרבן
נינהו: לרבות פר העלם. דזאין
מתרומת הלשכה כתמיד דכתמיד
משמעי ורע"ג ללאו אדעתא דהכי
היאלו שקליהם שהרי לא היו יודעים
שיחטאו אפ"ה מרבה להו קרא: דברי
ר"ש. וכיון דמקרא יליף עיקר הוא
ט' הך היא א' דלחמיתא: שמיני
בבביתין. במסכת תמיד (דף לא:)
מני (ד' לכהנים י"ג העוסקים בתמיד
צין צבקר צין בערב זה צבן וזה
צבן: באתרא דחושבא. דצבל
עמקה היא דכתיב האומר לזולה
חרי (שעיה מד') א': שביעי. מקריבי
הסלת למנחת נסכי תמיד: תשיעי
ביון ה"ג דלא בטלי. לעולם והא
קיימא לן מנחתם ונסכיהם צלילה
כו' דאם לא הקריבו היום נסכים
יקריבו למחר וכגון שלא קדשו ככלי
דלא נפסלו צלינה אלמא זימנין דקרב
תמיד צלל נסכים: אלא דאי לא
הו נסכים לא קמני ה"ג גבי חביתין
דאי מת כ"ג לא קמני ולעולם אס'
מת צטילה כל צין הערבים עד
שיעמוד כהן אחר: אהדרה לקמיה
דרבא. הא דקאמר רבי ירמיה
דצלאי טפשי: מבישותין אמרי קמייחו.
כשאנו אומרים שום טעם שאינו יפה
אומרים אותו השומעין לפני בני ארץ
ישראל: מטיבותין. כי אמרי' מיני
מעלייתא לא אמרי' להו קמייחו: הא
נמי. דלמנן דלינה צטילה מטיבותין
היא דיפה אמרתי ט' (דאי לא) דנפקא
לי מקרא דכתיב חביתין (ויקרא ו') א'
קלת מנחה תמיד מה תמיד אינו צטל
אף היא אינה צטילה: מאי הוי
עלה. כרצא או כרבי ירמיה: פליגי
בה. חביתין כ"ג שלא מת: מפריש
לה שני קמציין של לבונה. כשהיה
מביא עשרון שלם מציתו מביא
עמו שני קמלים לצונה ומקריב
האחד לחאי עשרון של שחרית
והאחד לחאי של צין הערבים:
ולא

באפרה אין מועלין אמר רב אשי שתי תקנות
הוא דאורייתא בה מועלין באפרה אין מועלין
כיון דחזו דקא מזולזי בה וקא עבדי מינה
למכתן גזרו ביה מעילה כיון דחזו דקא פרישי
מספק הזאות אוקמה דאורייתא: א' ת"ר ב' פר
העלם דבר של ציבור ושעירי עבודת כוכבים
בתחילה מנבין להן דברי ר' יהודה ר"ש אומר
מתרומת הלשכה הן באין והתניא איפכא ג' ה'
מיינוהו ב' אחריתא אמרוה רבנן קמיה דרב אשי
לימא קמיימא אחריתא דשמעינן ליה לר"ש
דחייש לפשיעה אמר להו רב אשי אפי' תימא
בתרייתא אחריתא כי קא חייש ר"ש לפשיעה
במילתא דלית בהו כפרה בגוה במילתא
דאית להו כפרה בגוה לא חייש ר"ש לפשיעה
מאי הוי עלה א"ל רבה זומי לרב אשי ת"ש
דתניא א' את קרבני לחמו לאשי ריח ניחוי
תשמרו להקריב לי במועדו לרבות פר העלם
דבר של ציבור ושעירי עבודת כוכבים שבאין
מתרומת הלשכה דברי ר"ש: ושלמה היתה
קריבה וכו': א"ר חייא בר אבא בעי רבי ווחנן
שלימה שחרית ושלמה בין הערבים או דילמא
שלימה שחרית ובטילה בין הערבים אמר רבא
ת"ש ג' שמיני בחביתים ואם איתא דבטילה בין
הערבים הא זמנין דלא משכח ליה שמיני
בחביתים ה"ד דמת כ"ג ולא מינו אחר תחתיו
אמרוה רבנן קמיה דרבי ירמיה אמר ג' בבבאי
משפשיא משום דיתבו באתרא דחושבא
אמרי שמעתתא דמשכחן אלא דקמני ג' שביעי
בסלת תשיעי ביון ה"ג דלא בטלי ג' מנחתם
ונסכיהם ב' בלילה מנחתם ונסכיהם אפילו
למחר אלא א' דאי לא קתני ה"ג דאי לא
קתני אהדרה קמיה דרבא אמר מבישותין
אמרי קמייחו מטיבותין לא אמרי קמייחו
ג' והדר אמר רבא הני נמי טיבותין
היא א' אמר קרא ג' סלת מנחה תמיד הרי היא
לך כמנחת ג' תמידין מאי הוי עלה אמר
ר"ג בר יצחק ת"ש דתניא שלימה ג' שחרית
ושלימה בין הערבים א"ר יוחנן פליגי בה
אבא א' יוסף בר דוסתאי ורבנן אבא יוסף בין
דוסתאי אומר מפריש לה שני קמציין של

ואין מועלין באפרה. תימה תיפוק ליה דאפר הקדש מותר כדאי'
צקוף תמורה (דף לד.) ולמאן דמוקי ב' הא דתניא אסור
בנפלה דליקה מחלילה דלא הוי איניש דלמעול ניחא אלא למאן דמוקי
לה במתומת הדשן [המס] וצפ' כל שעה (פסחים דף כו:) קשיא וי"ל דשאני
הכא דכל מלכותה לשריפה עומד
ועוד נראה דטעם דהמס משום דלן
לך דבר שנעשית מלכותו ומועלין בו
אכל הכא אחתי לא איתעביד:
דקא עבדי למכתן. רב אשי
לטעמיה דלמחר במסכת
מכות (דף כא.) דלמחר מקלה מותר
להניח על מכתו משום דמכתו מוכחת
עליו: ג' ג' ביה מעילה. משמע
הכא דליכא מעילה מדרבנן וה"ט
למרינן פרק האילו לו (יומא דף נט.
זס:) וצפרק ולד חטאת (מעילה ד' א').
מועלין צדמים דברי ר"מ ור"ש ותכ"א
אין מועלין ועד כאן לא פליגי אלא
דרבנן אכל דאורייתא אין מועלין ואית
דגרסי פרק ולד חטאת מ"ט דמ"ד
אין מועלין ושיבוש הוא אלא ה"ג מ"ט
דלכולהו אין מועלין מדאורייתא והמס
נמי תנן ר"ש אומר הדס קל בחמילתו
ותמור צקופו כו' אלמא דמדרבנן הוא
ותימה דצקוף פרק צמלא דתמורה
(דף לב: ג') צעי גבי מקדיש עולה לצדק
הבית אסור לשוחטו עד שפיעה
ומועלין בה שתי מעילות ופריך ורי'
דרבנן מי איכא מעילה דרבנן וי"ל
דכיון דליכא מעילה דאורייתא לא סיך
למקן מעילה אחר דרבנן ומיהו תימה
דריש מעילה (דף ג.) מנן קדשי
קדשים ששחטן צדום מועלין בהן
דרבנן ומאי איכא צין מעילה דאורייתא
ומעילה דרבנן דאורייתא משלם חומס
דרבנן לא משלם חומס וכ"ש קרבן
ופריך מי איכא מעילה דרבנן אין
דלמחר עולה קדשים שמתו יאלו מידי
מעילה דבר מורה הא דרבנן איכא
מעילה ואמאי לא מיימתי מתני' דליכא
מעילה צדמים וי"ל משום דלמיה טפי
לקדשי קדשים ששחטן צדום ג' וכמלא'
דמנקהו דמי ג' (והרב ר' חיים וכן
פ"י פ' קונטרס כאן) דס אקדשוה
רבנן והשתא איכא שפיר מעילה
דאורייתא אכל קדשים שמתו לא נחתא
להו קדושת דמים הילכך מיימתי טפי
שפיר ז' (ו) ואפר פרה נמי איכא קדושה
מדרבנן וקשה לפירושו דצפרק ול'
חטאת (מעילה דף יב.) גבי קדשים
שמתו דפריך מי איכא מידי דמעיקרא
לית ביה מעילה י"א דפסקת ואמרת
אפי' צדקשים קלים ולצוקא אית ביה
מעילה ולא והרי דס ומאי פריך
לפירושו טובא איכא פלוגי ט' לכן
נראה כמו שפירשתי ומיהו תימה קלת

למאי לא מיימתי מתני' דמיימתי מינה כשהיה חיה לא מעל עד שפיעה כשהיה מתה כיון
שנהנה כל שהוא מעל ושמת להכי לא מיימתי לה דלילמא היינו דוקא חטאת הואיל ולכפרה אחיה לא צדילי מינה ותקנו רבנן
מעילה טפי כדקאמר צמר הכי דמחטאת לא שמעינן ה' העולה ואית ספרים דגרסי הואיל ולכפרה אחיה צדילי מינה ואין הסוגיא
מוכחת כן ושמה ה"ק מתני' אשמעינן דאפילו חטאת צדילי איכא מעילה ועולה אשמעינן אילו היכא דלא צדילי איכא מעילה:
פר העלם דבר ושעירי עבודת כוכבים. יש לדקדק אמאי נקט גבי פר לשון יחיד וגבי שעירי לשון רבים והוי מל' למינקט
פרי עבודת כוכבים: ד' דשמעינן ליה לר"ש דחייש לפשיעה. קלת קשיא דרבי יהודה נמי חייש לפשיעה דלא
אשכחן דניפלוג אחתנות ועליל ס"ל משל יורשים: ד"א' לא קתני. כלומר דבר שאינו נגיל אלא באקראי צעלמא:

לרבנן